

BAREJEV

Evgeny Barejev. Een Russisch schaakkanon van grote klasse. Hij staat 7e op de wereldranglijst. Deze kanjer zal in januari 2003 aan het werk te zien zijn in Maastricht, zo heeft voorzitter Jos Uiterwijk van de Maastrichtse stichting Chess Events vorige week bekendgemaakt. Barejev zal in Maastricht vier partijen spelen tegen het ijzersterke schaak-computerprogramma HIARCS 8 (de letters HIARCS staan voor: Higher Intelligence Auto Response Chess System). De sponsoring is rond. Vele tienduizenden schaakliefhebbers uit de hele wereld zullen straks weer

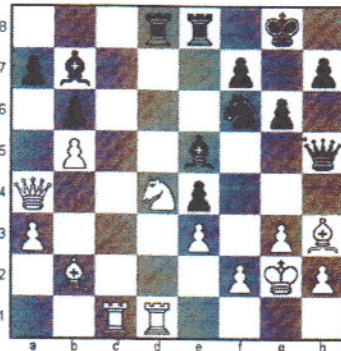
in de computer gekluisterd zitten om de partijen tussen mens en machine live te kunnen volgen. Het wordt het derde jaar op rij dat een grootmeester het in Maastricht (in het Centre Ceramique) opneemt tegen een computer. De eerste maal kwam Van der Wiel. Daarna was Van Wely te gast in Maastricht. Straks, van 28 t/m 31 januari 2003, is het dus een nog grotere smaakmaker die Maastricht aandoet: de 35-jarige Moskoviet Barejev, die dit jaar een van 's werelds sterkst bezette toernooien won, het 64e Corus-toernooi in Wijk aan Zee. Als je Barejev te gast hebt, ben je niet alleen verzekerd van topschaak, maar ook van een bijzonder plezierig persoon met een geheel eigen soort humor. In Wijk aan Zee was hij enkele malen te gast in de perszaal. Daar gaf hij commentaar op zijn partijen. Nadat hij dat had gedaan, beantwoordde hij nog een aantal vragen. De journalisten hadden veel plezier met hem, hoewel ze niets wijzer van hem werden. Barejev wist namelijk de vragen zo te beantwoorden dat ze net zo goed niets hadden kunnen vragen. Neem bijvoorbeeld de vraag: 'Hebt u nog hobby's buiten het schaken?' Ant-

woord: 'Nee, want als ik ja zeg, vraagt u me welke hobby's dat dan zijn'. Nou, daar kun je het dan mee doen. Toen hem gevraagd werd of hij de toernooizege in Wijk aan Zee als een hoogtepunt in zijn carrière beschouwde, zei hij heel nuchter en relativerend, dat als het toernooi nog eens over gedaan werd, hij misschien ergens in de middenmoot zou zijn geëindigd. En over de besten van de wereld, zoals Kasparov en Kramnik, die niet deelnamen, zei hij: 'Misschien heeft Kasparov wel zitten lachen terwijl hij mijn partijen bekeek'. Hier volgen een paar mooie fragmenten van Barejev uit het Corus-toernooi 2002. Barejev - Leko
ZIE DIAGRAM 1, na 25. Kg2

25...Lc8 26. Lxc8 Txc8 27. h3 Dg5? (deze zet van zwartspeler Leko is niet goed. Hij staat een winnende combinatie toe)
ZIE DIAGRAM 2
28. Txc8 Txc8 29. Pc6 Lxb2 30. Pe7+ Kg7 31. Pxc8 en de strijd is in feite gestreden. Wit staat een kwaliteit voor. Zwart probeert het hierna nog wel met een wanhoopsoffensief, maar wit weet dat goed te pa-

Diagram 1

ren. De partij duurde nog tot de 41e zet, maar toen was het dan toch echt gedaan en had Barejev het punt binnen.

Kasimdzhanov - Barejev
1. d4 d5 2. c4 c6 3. Pc3 Pf6 4. e3 e6 5. Pf3 Pbd7 6. Dc2 Ld6 7. g4 h6 8. Ld2 De7 9. Tg1 e5 10. cxd5 Pxd5 11. Pe4 Lb4 12. 0-0-0 exd4 13. Pxd4 Lxd2+ 14. Txd2 g6 15. Lc4 Pb4 16. Db3 0-0
ZIE DIAGRAM 3
In deze stelling komt wit met een offer. Zie wat hij gaat doen op de zet die nu gaat komen: hij gooit

er een stuk tegenaan. Dat is nogal gedurfd!
17. Pf5 gxf5 18. gxf5+ Kh7 19. Pd6 Pd5 20. Lxd5 cxd5 21. Dxd5 Pf6 22. Dd4 Ld7 23. e4 Tg8 24. Tgd1 Lc6 25. e5 Pe8 26. Pc4 Tc8 27. Kb1 Dg5 28. Pe3 Pg7 29. h4 Dh5 30. Df4 Df3 31. Td4 Dxf4 32. Txf4 Tce8 33. f6 Ph5 en wit geeft op.

Ten slotte Barejev - Lautier.
We laten deze partij niet van begin tot einde zien, maar lichten er enkele interessante en leerzame momenten uit. We komen in de partij nadat zwartspeler Lautier 26...Db8 heeft gespeeld.
ZIE DIAGRAM 4.
27. Dh6+ Kg8 28. Lxa6 (een knappe

zet, waarvan we zo meteen de verklaring zien)
28...Lxa6 29. c6
(dit is die verklaring, ofwel zoals dat in schaaktermen heet: de pointe. Wit wil het paard verjagen, omdat het paard het veld f6 verdedigt. En daar is het wit om te doen: veld f6)
29...Pf8
30. Pf6+ Kh8 31. c7! (de vrijpion rukt nu wel erg ver op)
31...Db5 32. Tc5 Da4 33. Ta5 Dc6 34. Ph5 Pe6 35. Pf6 Pf8
ZIE DIAGRAM 5
(Wat we in deze partij hebben willen laten zien is de knappe zet 28. Lxa6. Wat nu volgt, is ook leuk. We gaan nu meemaken dat wit een paar grappige dingen bedenkt om snel even de tijdcontrole te halen op de 40e zet. Als u nu de volgende zettenreeks aandachtig naspeelt, zult u tot de ontdekking komen dat er sprake is van zetherhaling en dat tot driemaal toe dezelfde stelling op het bord verschijnt. Dit is vrij zeldzaam. Het betekent volgens de reglementen dat de partij dan in remise eindigt wegens zetherhaling. Maar wat nog zeldzamer is, is dat de spelers het niet zien. En dan te bedenken dat hier twee topgrootmeesters aan het werk zijn. Waarschijnlijk hebben ze het niet gemerkt vanwege de hevige tijdnood. Ze hadden dus andere zaken aan hun hoofd. Als Lautier beter opgelet had, had hij remise kunnen claimen en gekregen tegen Barejev, die overigens een goede vriend van hem is)
36. Ph5 Pe6 37. Tc1 Lc4 38. Pf6 Pf8 39. Ph5 Pe6 40. Tc5 Da8 41. Pf6 Pf8 42. Ta5 Dc6 43. Ph5 Pe6
De rest van de partij zullen we vergeten. We hebben al voldoende genomen van de man die in januari in Maastricht aan het werk te zien is. De partij duurde nog tot de 71e zet. Wit (Barejev) zegevierde.

Diagram 2

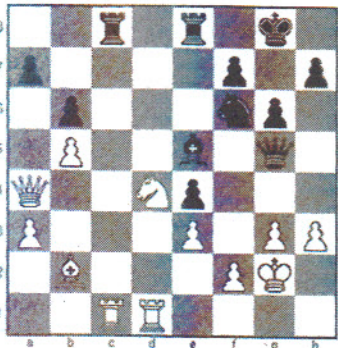

Diagram 3

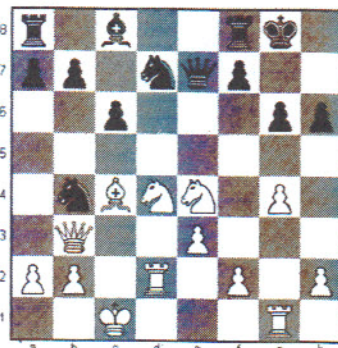

Diagram 4

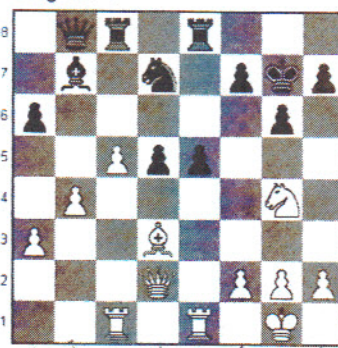

Diagram 5

REST VAN DE WERELD

Rusland is een supersterke schaaknatie. Zo sterk, dat de Russen het best tegen de "rest van de wereld" durven op te nemen. Zo'n wedstrijd vond eerder al in 1970 en 1984 plaats en onlangs zaten de Russen voor de derde keer tegenover 'de rest'. De Russen waren op volle oorlogssterkte, maar omdat enkele sterren, zoals Kasparov, niet in hun beste doen waren leverde de wedstrijd een nederlaag op voor de Russen.

In de "wereldploeg" speelden een heleboel voormalige oostblokkers, zoals Sjirov. Hij behaalde een achtige score van 7 punten uit 10 partijen. Hier zien we het slot van een van zijn winstpartijen. Overigens werd de strijd niet met een normaal speeltempo afgewerkt, maar met een bedenktijd van 25 minuten per persoon per partij plus tien seconden extra per zet. Grischuk - Sjirov

ZIE DIAGRAM 1, de stelling na 45...g5

Zoiets zie je niet vaak. Aan de ene kant van het bord houden de pionnen elkaar nog in evenwicht; daar is de situatie "2 tegen 2". Maar op de andere vleugel ziet het er spannend uit. Daar staat de witte koning, terzijde gestaan door de toren, tegenover een enorme pionnenmacht. Wie speelt het nu het meest secuur? Kan wit zich hier verdedigen? Weet zwart zijn pionnen zo handig te manoeuvreren dat hij er uiteindelijk in slaagt een van de vier te laten promoveren tot dame? Die vragen zullen we zo meteen beantwoord zien.
46. Ke2 g4 47. Tc1 h3 48. Kf2 f4 49. Tc7 g3+ 50. Kf3 h2

ZIE DIAGRAM 2, de stelling na 50...h2

De zwarte pionnen rukken steeds

verder op. Weet wit hier nog iets op te vinden of is de strijd voor hem verloren?

51. Th7 e5
52. Th6+ Kg5 53. Th8 e4+ 54. Kg2 Kf5
55. Tf8+ Ke5 56. Th8 Kd4 57. Th4 Ke3

ZIE DIAGRAM 3, de stelling na 57...Ke3
58. b4 b5 59. a3 a6

ZIE DIAGRAM 4, na 59...a6

Het is heel slim wat zwart hier heeft gedaan. Hij heeft de pionnen op de a-lijn en de b-lijn zo geposteerd dat wit daar niets meer kan uitrichten. Wit komt nu in zedwang. Hij moet zijn toren zetten. Daardoor moet hij van het veld h4 af. Waarom dat belangrijk is, zien we zo meteen.
60. Th8 f3+ 61. Kxg3 f2 62. Kg2 Ke2

ZIE DIAGRAM 5, de slotstelling. Als de witte toren nog op h4 had gestaan, was de zet 62...Ke2 niet mogelijk geweest.

• Volgens een oud Indisch spreekwoord is het schaakspel een zee waarin een mug baden, - en een olifant verdrinken kan. Schaken, ook wel het koninklijke spel genoemd, biedt volop mogelijkheden voor iedereen die de regels van het

spel machtig is. Schaakvereniging Eijsden wil die mogelijkheden onder de aandacht brengen van thuischakers en mensen die nog niet eerder geschaakt hebben. In samenwerking met de Limburgse schaakbond gaat de in het uiterste zuiden van Limburg gelegen vereniging daarom binnenkort van start met een cursus waarin een inleiding tot het schaken gegeven wordt. Er wordt onder andere besproken hoe de stukken gebruikt kunnen worden. De spelregels worden uitge-

legd. De cursisten leren hoe ze de tegenstander schaak, mat en pat kunnen zetten. Er zijn veel verschillende manieren om een schaakpartij te openen en de belangrijkste daarvan zullen worden besproken. Verder leren de cursisten hoe ze penningen kunnen zetten, wat aftrekschaak is, waarom een dubbele aanval zo gevaarlijk is, hoe ze magneetschaak kunnen geven etcetera. De cursus wordt gegeven op dinsdagavonden (20.30 - 22.00 uur) in het clublokaal van SV Eijsden, hotel Le Bonheur, Wilhelminastraat 73. De eerste cursusavond is gepland op 15 oktober. Voorwaarde is wel dat er voldoende deelnemers zijn (minimaal tien). De cursus wordt

verzorgd door Willy Wijsen uit Maastricht, die als examinator en docent verbonden is aan de Limburgse schaakbond. Aanmelden is mogelijk bij Cyriel Schmeits (043-4093728) of Ed Bayens (043-4091024).

• Schaakvereniging Bergen houdt zaterdag vanaf 10.00 uur het 6e Hyfass Adviesgroep schaaktoernooi. Speellocatie is basisschool "De Klimop", van Bergenstraat 3, Nieuw-Bergen. Er wordt geschaakt met een speltempo van 15 minuten per persoon per partij. Er zijn een gelimiteerd aantal plaatsen, dus vooraf aanmelden is wenselijk. Inlichtingen: K. Jungen, tel. 0485-341688 of J. Stevens, tel. 0485-343838.

• Henk Temmink is winnaar geworden van het 4e Baetsen Assurantiën toernooi voor vijftigplussers. De organiserende vereniging SV Geleen kon maar liefst 56 deelnemers begroeten. Aanvankelijk stak Jan van Rens met kop en schouders boven zijn tegenstrevers en versloeg zelfs Henk Temmink. Na 5 ronden was Jan nog ongeslagen, maar de laatste loodjes begonnen zwaar te wegen. Zo verloor Jan de twee laatste partijen op rij. Henk won tweemaal op rij, zodat de ontknoping toch nog verrassend was. De eindstanden aan kop:

A-groep:

1. Henk Temmink (Voerendaal) 6 punten
2. Jan van Rens (Reuver) 5
3. Jan Op de Laak (Venlo) 5
4. Willy Schmitz (Maasbracht) 5

B-groep:

1. De Klerk (Amsterdam) 6½
2. Carl Jacobitz (Venlo) 5½
3. Klaas Hollander (Geleen) 5½
4. Wasyle Kowalskyj (Houthalen) 5½

Diagram 3

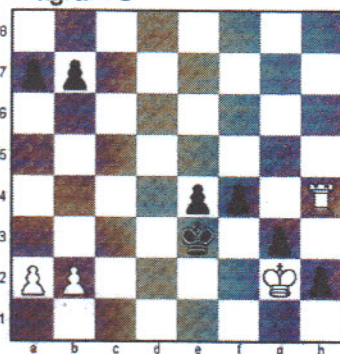

Diagram 1

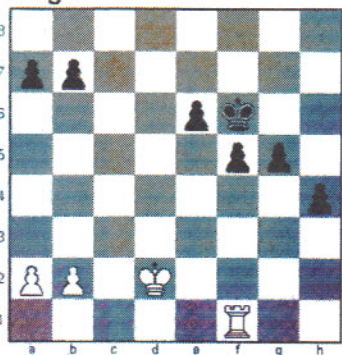

Diagram 2

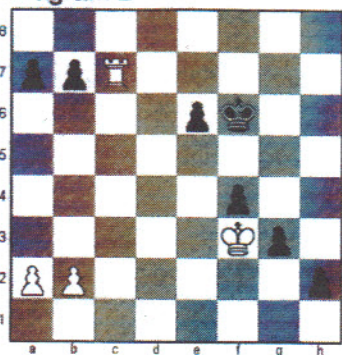

Diagram 4

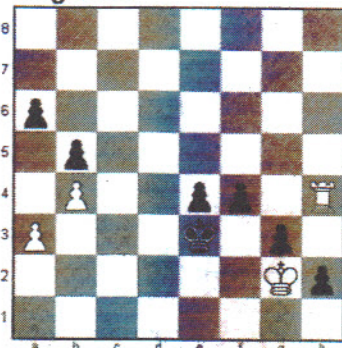
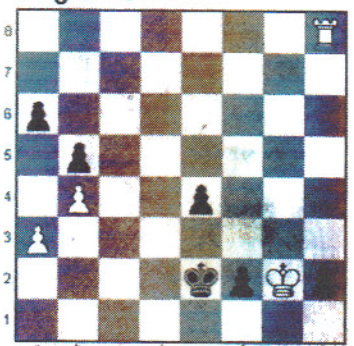

Diagram 5

VERZETJE

De in Bunde gevestigde schaakclub Sjaak Mat bestaat 25 jaar. Het verhaal over de beginjaren van deze vereniging is er niet een van dertien in een dozijn. Datzelfde geldt voor de club gedurende de hele periode van 25 jaar. Sjaak Mat is iets bijzonders. Klein begonnen en altijd klein gebleven, met een ledenaantal vijftien á twintig. Bij Sjaak Mat groeien de bomen niet tot aan de hemel. Maar de harde kern is hondstrouw en de clubavonden zijn reuze gezellig. Ook wordt er af en toe een leuke prijs in Limburg weggekaapt. Zo zullen de oprichters het destijds ook joeld hebben. Vijfentwintig jaar geleden begon de vereniging als een familieclubje. De familieleden ontmoetten elkaar eenmaal per week bij een van de spelers thuis om te schaken en te dammen. Uit de beginperiode zijn nog wat verslagen bewaard gebleven van pa Zeezers. Het eerste jaarverslag is te vinden op kladblaadjes. Uit de eerste zin blijkt dat men geen problemen kende met rokende denksporters. In het verslag staat: "Daar er over de gehele wereld geschaakt en gedampt wordt, kwamen wij op het idee daarmee ook te beginnen." Na verloop van tijd kwamen er enkele nieuwe spelers bij. Dat werden er op een gegeven moment zoveel, dat men niet meer in huiselijke kring kon spelen. De club nam intrek in het bovenzaaltje bij H. Wilms aan de Kruisstraat in Meersloot. Langzaam maar zeker werd het familieclubje een heuse vereniging. Overigens is de vereniging waarschijnlijk een van de weinige die (in 1994) een naamswijziging heeft ondergaan. Ook in die zin mag men zich dus bijzonder noemen. De vereniging begon onder de naam E.V.D.E.Z. Die letters staan voor Een Verzetje Door Een Zetje (een sportief verliezer maakte van die afkorting

oort: Eerst Verliezen Dan Eentje Zuipen, maar dat terzijde). Door een nieuwe naam te kiezen, wilde de club zich een nieuw imago aanmeten, mede omdat het damspel niet meer werd beoefend maar de nadruk alleen nog op schaken lag. De nieuwe naam werd Sjaak Mat.

Hans Janssen, Peter Nijman, Peter Claassens en Jan Bergers behaalden meerdere keren de clubtitel. Maar de kopgroep is niet zo dominant dat er voor anderen geen eer te behalen is. Regelmatig worden de 'vedetten' getraceerd op een koekje van eigen deeg door de overige leden. In een kleine vereniging leer je elkaars stijl op den duur doorgronden. De een zet sneller dan hij denkt, de ander ziet de slechte zetten niet. Soms kun je iemand hartgrondig horen vloeken, en van verwensingen in het Duits, Indonesisch en Esperanto kijkt niemand meer op. Het geeft in elk geval wel aan dat de strijd altijd open is. Soms gaat het er fanatiek aan toe. Zo zette enkele jaren geleden de heer Stegen zijn tegenstander mat met de volzin: "mat". Die tegenspeler, ook geen breedsprakig iemand, antwoordde: "shit". Hij gaf op, maar zag later dat het helemaal geen mat was. Sindsdien is het 'Stegenmat' een gevleugelde uitdrukking...

De clubavond is tegenwoordig op maandag in café De Haverput in Bunde. Voorzitter is Jan Daems; secretaris Jo van Schevikhoven; penningmeester Dan Hitz; terwijl Raoul Vogels en Hans Janssen de competi-

ties leiden. Van het eerste uur is Jan Welzen overgebleven. Hij zal er als erevoorzitter op toezien dat de G van gezelligheid steeds hoog in het vaandel blijft staan.

Hier volgen enkele partijfragmenten van clubkampioen Jan Hovers. ZIE DIAGRAM 1.

Peter Nijman - Jan Hovers

Wit aast op pion d5.

In de partij ging het als volgt: 1. Lxf6 Lxf2+ 2. Dxf2 gxf6 3. Pxd5 Dd6!

Als wit nu 4. Dxa7 zou spelen, zou de stelling ongeveer in evenwicht zijn. Maar wit laat zich verleiden tot 4. Dh4, wat er op het eerste gezicht gevaarlijk uitziet.

ZIE DIAGRAM 2

In deze stelling heeft zwart een tussenschaakje in petto dat wit over het hoofd gezien heeft. Zwart speelt hier 4...Dc5+ en wit kon opgeven.

Het volgende fragment komt eveneens uit de interne competitie.

Jan Hovers - Hans Janssen

ZIE DIAGRAM 3

Zwart heeft twee pionnen méér. Wit stelt daar het paard tegenover. In deze stelling speelde wit 1. Kf2 Kf6 2. Kg3 Kf5 3. Pd4 Ke4 4. Pc6 Ke3 5. Pe5? Kd2 6. b3?? en wit kon opgeven.

ZIE DIAGRAM 4

Het was de enige verliespartij in het seizoen waarin Hovers de clubtitel veroverde. „Mijn eeuwige tijdnood”, zei hij achteraf. Als wit meer tijd had gehad, had hij dit eindspel op z'n minst remise moeten kunnen

houden. Interessant was bijvoorbeeld de volgende voortzetting (VANUIT DIAGRAM 3) geweest: 1. a4 bxa4 2. Pe5+ Ke6 3. Pxc4 h5 4. Ke4 Kf6 5. Pe3 Ke6 ZIE (ANALYSE-)DIAGRAM 5

• In gemeenschapshuis De Baandert in Sittard vindt zaterdag vanaf 10.30 uur een jeugdtoernooi plaats.

• Andrei Orlov is winnaar geworden van het 6e Hyfass Adviesgroep schaaktoernooi in het Noord-Limburgse Bergen. De in Duitsland wonende Rus won alle (negen) partijen. Er waren 36 deelnemers.

• In Blerick wordt zondag een bijzondere schaakpartij gespeeld in het kader van allerlei festiviteiten in die plaats. Er wordt een stadsderby gespeeld: Venlo tegen Blerick. Bij Sur Meuse, aan de Maas, begint om 14.00 uur de strijd. Daarbij wordt met grote stukken geschaakt. Het is voor het eerst sinds 10 jaar dat deze stadswedstrijd op het programma staat. De beide voorzitters hanteren de stukken. Fans kunnen komen aanmoedigen. Er komt zelfs een joekskapel.

Diagram 1

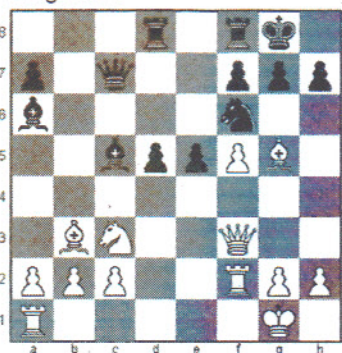

Diagram 2

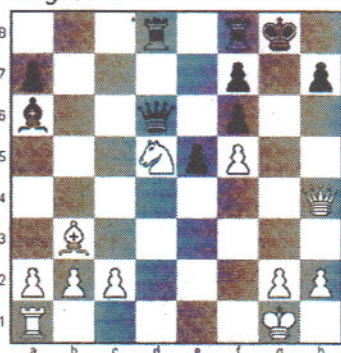

Diagram 3

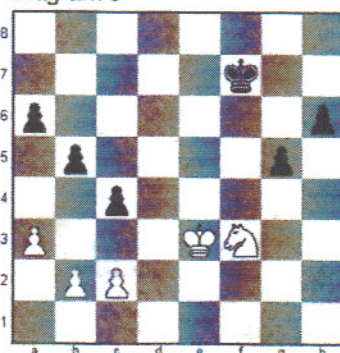

Diagram 4

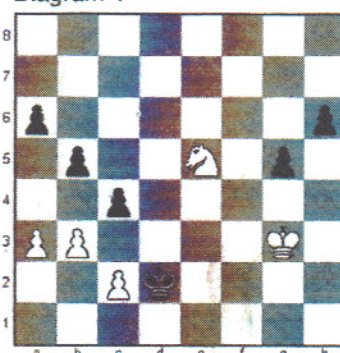
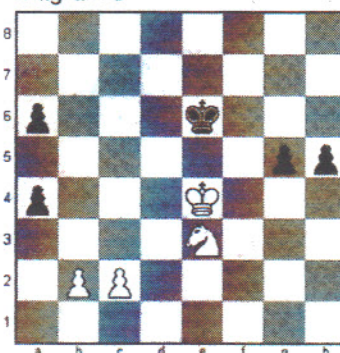

Diagram 5

SHAKESPEARE

Vele honderden beroemdheden hebben in de eeuwenlange geschiedenis van het schaakspel, deze denksport als hobby beoefend. Een van hen is de Engelse acteur, dichter en toneelschrijver William Shakespeare (1564-1616). Hij heeft diverse partijen gespeeld die bewaard zijn gebleven voor het nageslacht. Uiteraard zijn die partijen geen meesterwerken zoals de literatuur waarmee hij zich een plaats verwierf in de geschiedenisboeken. Schaken was voor Shakespeare immers slechts hobby. Maar hij wist best met de stukken om te gaan. Hij heeft heel wat aardige partijen gespeeld. In de schaakwereld wordt William Shakespeare dan ook wel eens "Willem Schaakspier" genoemd. Hij schaakte onder meer tegen zijn vriend Benjamin Jonson, eveneens een Engels dichter en toneelschrijver. De Nederlandse schilder, schrijver en dichter Carel van Mander maakte in 1603 een schilderij waarop hij Shakespeare en Jonson afbeeldde met een schaakbord. Dit schilderij heeft een grote historische betekenis. Het is een uitdrukking van de vriendschap tussen Shakespeare en Jonson, die goed met elkaar konden opschieten ondanks de rivaliteit die tussen hen bestond. Overigens heeft Shakespeare in zijn stukken regelmatig

vergelijkingen getrokken met het schaken en dat is gezien zijn voorliefde voor de schaaksport dus ook wel begrijpelijk. Hij heeft de helden in zijn meesterwerken meerdere malen uitdrukkingen in de mond gelegd die met schaken te maken hadden, zoals "schaakmat" en "pat". Het schaken dient vaak als metafoor (beeldspraak in gelijkens). Shakespeare maakte er dus ook al gebruik van. Hier volgen enkele partijfragmenten van Shakespeare.

William Shakespeare - Sir Walter Raleigh, 1597
ZIE DIAGRAM 1
16. f7 Lxe4 17. Lg6 h6 18. Lxh6 en zwart gaf op.

Benjamin Jonson - William Shakespeare, 1597
ZIE DIAGRAM 2
8. ...cxd3? 9. De5! en zwart gaf op (de dreiging is f7+ met aanval op de toren; speelt zwart 9...Kf7 dan volgt 10.Pg5+ Kg8 11. f7 mat; of 9...Tg8 10. Pg5 gevolgd door 11. f7)

Paulo Carrera - William Shakespeare, 1593
ZIE DIAGRAM 3
15. ...c5+
16. Dd6 cxb4 17. Dc6+ Ld7 18. Dxa8+ Ke7 19. Dxb8 Dc3+ 20. Ke2 Lb5 mat.

● Terug in 2002. Hier volgt het slot van een partij tussen de Maastrichtse schakers Dirk Couprie (wit) en Sander Amory.
ZIE DIAGRAM 4, de stelling nadat zwart met zijn paard op d5 heeft geslagen.

18. Pxe5 dxe5
19. Txe5+ Pe7
20. Da4+ Kd8
21. Lb2
ZIE DIAGRAM 5
21... Tg8 22. Td1+ Kc8
23. Dd7+ Kb8 24. Tb5 en zwart geeft op.

ZIE DIAGRAM 6
● De dopingcontrole in de schaaksport heeft weer een 'slachtoffer' gemaakt:

grootmeester Artur Jussupow. Voor de goede orde: hij is géén slachtoffer in die zin, dat hij betrappt zou zijn op doping (er is trouwens nog niemand betrappt), maar hij is tégen dopingcontroles en heeft daarom besloten niet meer uit te komen in de Nederlandse competitie voor clubteams. De dopingcontrole heeft eerder al tot gevolg gehad dat enkele spelers zich terugtrokken voor belangrijke wedstrijden. Jussupow weigert principieel uit te komen in competities waar op doping gecontroleerd wordt. Hij trekt zich ook uit de Zwitserse competitie terug en heeft zich eerder ook al teruggetrokken uit het Duitse team voor de Olympiade. Jussupow geeft drie redenen: 1. Er zijn geen middelen bekend die stimulerende effecten kunnen hebben; 2. Een gewone schaker kan onmogelijk al hetgeen hij consumeert controleren op inhoud; 3. Dopinginstanties en bonden kunnen de uitslag manipuleren zonder dat een speler daar grip op heeft. In de Duitse competitie wordt niet op doping gecontroleerd. „Anders zou ik daar ook niet meer kunnen spelen en zou ik een groot probleem hebben”, aldus Jussupow. De grootmeester neemt voor lief dat hij door zijn keuze inkomsten mis-

loopt. Hij hoopt dat schaakfederaties tot inkeer komen en de dopingcontroles weer afschaffen. In Nederland wordt het komend jaar bij zes spelers een dopingcontrole uitgevoerd. (bron van dit bericht: Karel van Delft)

● Grootmeester Jan Timman geeft op dinsdag 5 november acte de presence in het Kumulustheater, Herbenusstraat 89, Maastricht. Om 20.00 uur begint daar een gratis toegankelijke avond met als thema 'het geheugen van de schaker'. Professor dr. Jaap van den Herik, hoogleraar informatica Universiteit Maastricht, en Timman zullen over dit onderwerp spreken. Goede schakers denken eerst in patronen en pas daarna in zetten. Grootmeesters kennen ongeveer 70.000 patronen, de wereldtop zelfs 90.000. Dat lijkt zeer indrukwekkend, maar daarbij moet bedacht worden dat redelijke clubschakers tot 50.000 komen. Wat een geweldige hoeveelheid! Het verschil tussen wereldkampioen en clubschaker is overigens niet alleen de hoeveelheid, maar ook de snelheid waarmee de patronen toegepast worden, om te beginnen, de toegang tot de patronen. De grootmeester kent ze, de clubschaker moet zoeken en dat kost tijd.

Diagram 1

Diagram 2

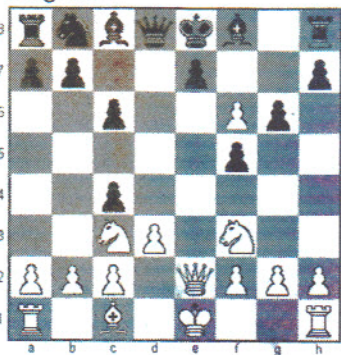

Diagram 3

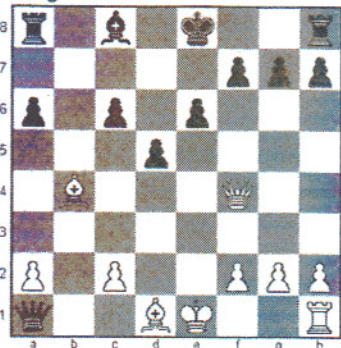

Diagram 4

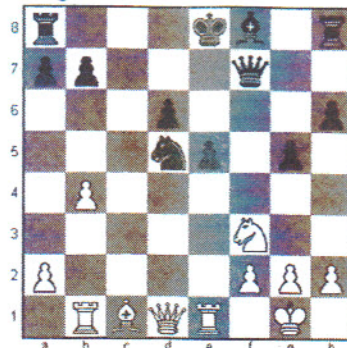

Diagram 5

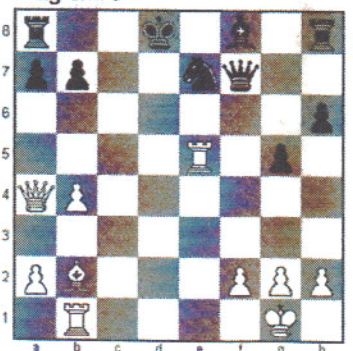
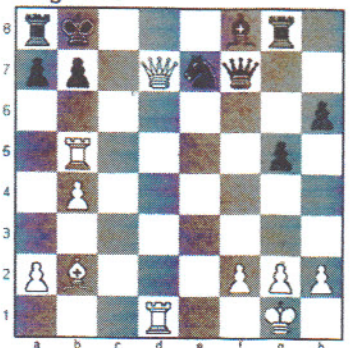

Diagram 6

MUSEUM

Wat Rembrandt, Van Gogh en vele andere meesters zijn voor de kunstwereld, en Beethoven, Bach en Mozart voor de muziek, dat is een speler als Paul Morphy voor de schaakwereld. Morphy (1837-1884) heeft achter het schaakbord ware meesterwerken gecreëerd. Als schaakpartijen ingelijst konden worden en opgehangen konden worden in een schaakmuseum, dan zou de conservator niet om Morphy heen kunnen. Toen Morphy tien was, leerde hij schaken, en reeds als twaalfjarige vond hij in zijn geboortestad New Orleans geen gelijkwaardige tegenstander meer. In 1858 kwam hij naar Europa. Hij speelde tweekampen in Londen en Parijs, die hij allemaal won. Hij was in zijn tijd zonder twijfel een van de beste schakers van de wereld. In 1859 keerde Morphy naar zijn vaderland terug. Hij werd uitbundig ingehaald. Zijn schaakloopbaan was echter van korte duur, want hij stopte. Hier volgt een van zijn pronkstukken, die hij in 1858 in Parijs met de witte stukken afleverde tegen Herzog von Braunschweig en Graf Isouard.

ZIE DIAGRAM 1, de stelling nadat wit met het paard een zwarte pion

Diagram 1

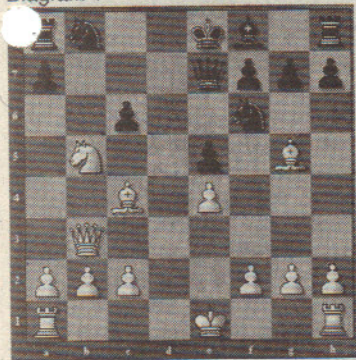
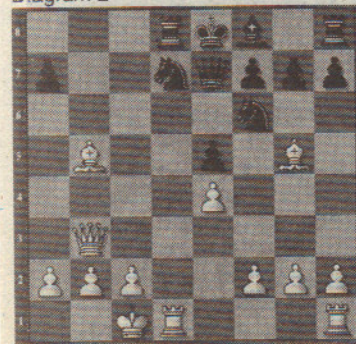

Diagram 2

heeft geslagen op b5.

Een gedurfde zet.

Het gaat vanuit

deze stelling

als volgt

verder:

10...cxb5 11.

Lxb5+ Pbd7 12.

0-0-0 Td8

ZIE DIAGRAM 2

13. Txd7!

De witte stukken zijn volop actief, terwijl zwart in de verdediging nauwelijks bewegingsruimte heeft. Kijk maar 'ns naar het verschil tussen de torens op h1 en h8. De zwarte toren op h8 kan niets uitrichten. Wat Morphy op de 13e zet doet, is erg slim. Hij slaat een stuk van het bord dat zwart hard nodig had in de verdediging, terwijl hij de toren die hij daar voor opoffert, gauw genoeg kan vervangen door een andere toren, namelijk de toren die op h1 staat.

13...Txd7 14. Td1 De6 15. Lxd7+

ZIE DIAGRAM 3

15...Pxd7 16. Db8+!!

ZIE DIAGRAM 4

Een prachtige zet, deze damezet.

Zwart moet de dame slaan.

16...Pxb8

ZIE DIAGRAM 5

17. Td8 mat.

ZIE DIAGRAM 6

• Onlangs beschreven we hier in het kort het eerste schaakleven in Limburg. We hebben toen iets over het hoofd gezien, namelijk dat in Venlo al in 1905 een schaakvereniging bestond. Deze club speelde in het destijds bekende café National. Het is waarschijnlijk de allereerste echte vereniging in de Limburgse schaakgeschiedenis. In 1910 werd eveneens in Venlo zelfs nog een tweede vereniging opgericht. Beide verenigingen waren aangesloten bij

Diagram 3

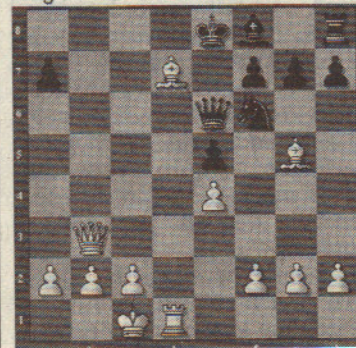

Diagram 4

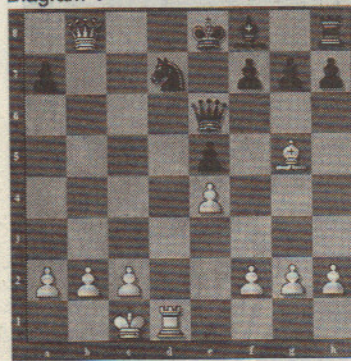
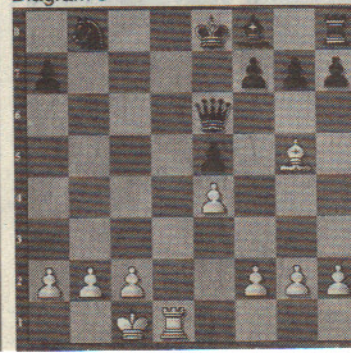

Diagram 5

de Nederlandse schaakbond. Het kon niet op in Venlo. Want in 1911 zag in dezelfde stad nog een derde club het levenslicht, zodat gesteld mag worden dat in Venlo de pioniers hebben gezeten op het gebied van schaken in Limburg.

In 1911 ontstond ook de eerste officiële vereniging in Zuid-Limburg en wel in Maastricht. Deze club bestond van 1911 tot 1915. De club kan gezien worden als de voorloper van de Maastrichtse schaakvereniging MSV die in 1920 werd opgericht en nog steeds bestaat. De voorloper van MSV speelde in hetzelfde clublokaal als waar MSV in 1920 startte.

In de daaropvolgende jaren kwamen er ook clubs in Heerlen (1924), Roermond (1926) en Sittard/Geleen (1927). De verenigingen in Venlo waarover we hierboven spraken, bestonden overigens niet zo lang. Nadat ze waren opgeheven en er even een schaakstille was in Venlo, werd in deze plaats in 1925 weer een vereniging opge-

richt, nu wel voor zeer lange duur. Dit is de vereniging die nu nog steeds bestaat onder de naam Koninklijk Erkende Venlose Schaakvereniging. In 1927 werd de Limburgse bond opgericht.

• Schaakliefhebbers die een rating hebben (een score die de speelsterkte uitdrukt in punten) hebben weer verlangend uitgekeken naar de nieuwste KNSB ratinglijst. Deze nieuwe lijst is deze week verschenen. Ruud Lemmers van de schaakvereniging Voerendaal heeft uit die lijst van duizenden schakers de Limburgers geplukt en zo een Limburgse ranglijst opgesteld op volgorde van rating. Zijn broer Oscar voert die lijst aan met een rating van 2421. Hij wordt gevolgd door drievoudig kampioen van Limburg Martijn Dambacher (Blerickse S.V.) met 2377. De spelers aan de top die dan volgen, zijn:

Gaston Dörenberg (SV Brunssum) 2323
Maarten Strijbos (Venlo) 2321
Maurice Peek (De Juiste Zet) 2276
Arno Henzen (SV Voerendaal en SV Schaesberg) 2244
Rob Caessens (SV Voerendaal, SV Hoensbroek/Max Euwe en DJC) 2234
Patrick Driessens (SV Voerendaal) 2229
Jack Renet (GESS) 2223
Ger Janssen ('t Pionneke) 2217
Jan van Mechelen ('t Pionneke) 2175
Henk Temmink (SV Voerendaal en SV Schaesberg) 2173
Henk van Gool (Venlo) 2167
F. Dischinger (SV Hoensbroek/Max Euwe) 2165
Guido Royakkers ('t Pionneke) 2154
Joost Heltzel ('t Pionneke) 2144
Rudi van Gool (Venlo) 2141

Diagram 6

